

Staranje prebivalstva – Kako izbrati učinkovite ukrepe?

V sredo 17. in četrtek, 18. junija je v Austria Trend Hotelu v Ljubljani potekal mednarodni strokovni posvet projekta Aktivno in zdravo staranje v Sloveniji – AHA.SI., katerega temeljni namen je vzpodbuditi razprave o stanju v starajoči se slovenski družbi, prednostnih nalogah in možnih ukrepih, ki jih potrebujemo na področju zdravega in aktivnega staranja ter priprava predlogov za strategijo, ki jo Slovenija še kako potrebuje, da se sooči z izzivi, ki jih prinaša t.i. demografska revolucija.

Partnerski konzorcij je k udeležbi na posvetu pozval vse zainteresirane, da s skupnimi močmi prispevamo k učinkovitem oblikovanju konkretnih in konstruktivnih rešitev za Slovenijo. Zveza društev upokojencev Slovenije, ki je partner na projektu AHA.si, je v programu sodelovala v sklopu predstavitev primerov dobrih praks in interaktivni razpravi na temo *Položaj starejših v Sloveniji in možne poti za izboljšanje*, ki jo je vodila dr. Mateja Kožuh Novak.

Po besedah dr. Kožuhove je cilj ZDUS-a v projektu Resocializacija oziroma opolnomočenje starejših v Sloveniji. Poleg analize položaja starejših v družbi, njihove bivalne kulture v Sloveniji in njihovega položaja v moderni informacijski družbi, bo ZDUS izdelal predloge za izboljšanje stanja na teh področjih.

Kot je opozorila dr. Kožuhova načrtovalci razvoja v Sloveniji še niso osvojili lekcije, ki jo podaja *10. člen Politične deklaracije 2. svetovne skupščine OZN o staranju* (Madrid, 2002), ki pravi, da so »sposobnosti starejših ljudi trdna podlaga za razvoj« in izpostavlja aktivno sodelovanje starejših kot prispevek pri izboljšanju življenja v celotni družbi. Zato slovenskim načrtovalcem politik zastavlja vprašanje »Smo starejši potrebni za razvoj družbe ali pa smo le odpadlo listje, ki ga je treba čim prej pomesti?«. Tudi še aktualen mednarodni načrt ukrepov v zvezi s staranjem (Madrid, 2002) državam priporoča, da priznajo družbeni, kulturni, gospodarski in politični prispevek starejših ter omogočijo sodelovanje starejših v procesih odločanja na vseh ravneh. Po mnenju dr. Kožuhove sodobna slovenska politična in gospodarska elita starejšim ne priznava prispevka k razvoju slovenske države, ne priznava pravice do dostojne pokojnine, prispevka k lajšanju bremen potomcev, ekonomske participacije starejših v družbi, znanja, izkušenj in modrosti starejših strokovnjakov ter prispevka samopomočnih organizacij starejših k skrbi za zdravo in aktivno staranje.

Za spremembo družbenega odnosa do starejših oziroma izboljšanje podobe starejših v družbi bo potrebno storiti marsikateri premik. V analizi stanja v drugih državah dr. Kožuhova ugotavlja, da je na primer v Nemčiji osnovno vprašanje dolgožive družbe, kako uporabiti znanje in izkoristiti izkušnje starejših. V bližji nam Avstriji je politična in družbena participacija starejših v ospredju, v Švicah pa so današnje generacije starejših bolj zdrave in bolj samostojne in kot takšne razvojni potencial za družbo. Nedvomno bo pritisk civilne družbe v naslednjih letih še pomemben, a ta mora biti pogost in konstanten, če želimo spremembe, ki so jih države vzornice, kot so Avstrija, Nemčija, Švica in Kanada, že davno osvojile.

Dijana Lukić, strokovna sodelavka ZDUS
Ljubljana, 18. 6. 2015